

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. P. Ď.**, proti žalovaným: **1. Ústav na výkon väzby v Prešove**, **2. Mjr. Mgr. Š. K., vedúci otvoreného oddelenia ÚVV Prešov**, **3. kpt. M. K., pedagóg otvoreného oddelenia ÚVV Prešov**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ÚVV-958646/21-2009 zo 16. októbra 2009, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 2 S 63/2009-64 z 26. apríla 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 2 S 63/2009-64 z 26. apríla 2010 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením č. 2 S 63/2009-64 zo dňa 26. apríla 2010 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd zisťoval pomery žalobcu a dospel k záveru, že tieto nie sú také, aby mu neumožňovali obstarat' si sumu, ktorá je potrebná na zaplatenie súdneho poplatku.

Podľa názoru krajského súdu základom uvažovania o možnosti oslobodenia od súdnych poplatkov je také postavenie žiadateľa v zárobkovej oblasti, ktoré sa blíži k zákonom stanovenej minimálnej mzde. V tejto spojitosti treba zohľadniť

aj ďalšie okolnosti, ktoré sa týkajú majetkových pomerov, ktoré tvoria základ pre ich posúdenie.

Okrem finančných pomerov žiadateľa, ďalšou z významných okolností pri rozhodovaní o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov je výška súdneho poplatku. V danom prípade poplatková povinnosť za návrh o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného predstavuje sumu 66 € (položka 10 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 2 ods. 4 veta prvá, § 5 ods. 1 písm. a/ a § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch). Vzhľadom na to, že žalobca je absolventom vysokej školy, čo dokumentuje jeho akademický titul Ing., ďalšia vysoká škola (právnická fakulta) ako aj jej forma – externé štúdium je spoplatnená, a to čiastkou 677,80 € na jeden akademický rok, ktorú čiastku žalobca musel uhradiť pri zápise v akademickom roku 2009/2010, čo je v úplnom rozpore s jeho tvrdením o jeho osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Z uvedeného vyplýva, že pomery žalobcu nie sú také, že mu neumožňujú obstaráť si sumu, ktorá je potrebná na zaplatenie súdneho poplatku a úhradu trov právneho zástupcu.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym právnym záverom, keď nevzal do úvahy viaceré skutočnosti. Pokiaľ súd vyhodnotil, že príjem žalobcu za rok 2008 a august až október 2009 postačoval na zaplatenie súdneho poplatku, žalobca poukázal na to, že po odrátaní zrážok na výživné mu zostal disponibilný zostatok, tzv. vreckové vo výške 15 – 18 € na mesiac, takže súdny poplatok vo výške 66 € zaplatiť nemohol. Navyše od 29. januára 2010 nie je pracovne zaradený a jeho majetkové pomery sa ešte zhoršili.

Taktiež poukázal na zákon č. 327/2005 Z. z., podľa ktorého evidentne spĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci, nakoľko sa nachádza v stave materiálnej núdze a doložil potvrdenie o evidencii na ÚPSVaR v Bratislave na úseku služieb zamestnanosti od 1. augusta 2010 a potvrdenie o tom, že nie je vlastníkom osobného motorového vozidla.

V súvislosti so zaplateným školným uviedol, že je pravdou, že bol študentom externej formy štúdia v akademickom roku 2009/2010, za ktoré bola uhradená suma 677,80 €, avšak podľa jeho názoru krajský súd pochybil, keď neskúmal, kto v skutočnosti túto sumu za žalobcu zaplatil.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s rozhodnutím krajského súdu v celom rozsahu a na zdôraznenie jeho správnosti považuje za potrebné doplniť, že oslobodenie od súdnych poplatkov je upravené v ustanovení § 138 OSP, podľa ktorého súd môže na návrh priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú (ods. 1).

Návrh, resp. žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov podáva účastník konania, o ktorého oslobodenie ide (dispozičné právo účastníka konania), preto v tejto časti konania nesie dôkazné bremeno, má povinnosť tvrdenia.

Je pravdou, že žalobca doložil ku svojej žiadosti doklady preukazujúce zúženie zákonom určeného rozsahu BSM, potvrdenie o tom, že nie je vlastníkom osobného motorového vozidla a potvrdenie o zaradení do evidencie nezamestnaných, avšak skutočnosť, že v roku 2009 zaplatil školné vo výške 677, 80 €, pričom v spise sa nachádza doklad o zaplatení, vierohodným spôsobom nespochybnil. Jeho tvrdenie, že túto sumu zaňho zaplatil niekto iný sa javí ako účelové.

Vychádzajúc z uvedeného žalobca neunesol povinnosť tvrdenia odôvodňujúceho priznanie mu oslobodenia od súdnych poplatkov, preto krajský súd dôvodne rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok stotožnil s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva vysloveným v rozsudku zo dňa 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95 vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60),

podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyklúčil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní, nemožno pokladať za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné *per se* s článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému v tomto konaní náhrada trov konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 14. septembra 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová